

**ΚΑΠΕ
CRES**

Ημερίδα

«Η ενεργειακή αποδοτικότητα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση: Μια ευκαιρία για οικονομική ανάπτυξη»

**Δημαρχείο Θεσσαλονίκης
13 Μαρτίου 2014**

**Θέμα: «Η ανάγκη για οριζόντια τεχνική υποστήριξη των
Ελληνικών Δήμων που μετέχουν στο Σύμφωνο των Δημάρχων»**

**Εισηγητής: Δ. Μπαϊρακτάρης
Ειδικός Σύμβουλος ΚΕΔΕ**

Το Σύμφωνο των Δημάρχων

- Το Σύμφωνο των Δημάρχων
Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Περιφερειακών και Τοπικών αρχών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την αειφόρο ενέργεια
- Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρωτοστατούν στη πρωτοβουλία

19 Φεβρουαρίου 2009 υπογράφουν αρχικά περισσότερες από 350 πόλεις

Σήμερα: Περισσότερες από 4500 πόλεις έχουν υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων

- Σήμερα 88 καλλικρατικοί Δήμοι είναι μέλη του Συμφώνου των Δημάρχων
54 Δήμοι (ποσοστό 17%) έχουν υποβάλλει ή εκπονούν ήδη τα απαιτούμενα Σχέδια Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ)
- Εύκολη η απόφαση για συμμετοχή στο Σύμφωνο Επικοινωνιακό γεγονός ή ουσιαστική στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και αειφόρου ενέργειας
- Με χρονική καθυστέρηση ή και αδυναμία η εκπόνηση των ΣΔΑΕ
- Ακόμα δυσκολότερη η ουσιαστική εφαρμογή του με μετρήσιμα αποτελέσματα

Η πρώτη προσπάθεια Δικτύωσης

- Πρωτοβουλία για το Εθνικό Δίκτυο πόλεων για τη βιώσιμη ενέργεια
- Πάτρα 23 Μαρτίου 2010
1^η Συνάντηση των ελληνικών πόλεων που είχαν έως τότε υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων
- Υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με στόχο:
  - την αμοιβαία προετοιμασία και υποστήριξη όλων των πρωτοβουλιών των Ελληνικών Δήμων για τη δημιουργία ενός δικτύου ελληνικών πόλεων του Συμφώνου των Δημάρχων
  - την ανταλλαγή πληροφοριών, τεχνογνωσίας και στοιχείων σχετικά με την ανάπτυξη, διαχείριση και αξιοποίηση πρωτοβουλιών σε σχέση με το σύμφωνο των Δημάρχων

-
- την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων Δήμων έτσι ώστε οι πρωτοβουλίες για την πραγματοποίηση των δεσμεύσεων απέναντι στο σύμφωνο των Δημάρχων να γίνουν πράξη
  - τη τεχνική υποστήριξη σε μια σειρά τυπικών διαδικασιών (αποφάσεις Δημοτικών συμβουλίων , παρεμβάσεις για το ιδρυτικό καταστατικό , κ.α.) για την ίδρυση του δικτύου και την επιμέρους υποστήριξη των Δήμων
  - Η πρωτοβουλία «έμεινε» σε εκείνη τη δημοτική περίοδο – αλλαγές ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

Οι προσπάθειες Οριζόντιας Υποστήριξης έως τώρα

- Προτάσεις της ΚΕΔΕ στο ΥΠΕΚΑ
- Ενεργός στήριξη προγραμμάτων Αειφόρου Ενέργειας (Βιοκλιματικές Παρεμβάσεις Δημόσιων Ανοικτών χώρων, Πράσινες Αγροτικές και Νησιωτικές Κοινότητες, ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ Ι και ΙΙ κτλ)
- Προτάσεις της ΚΕΔΕ στο επίπεδο του προγραμματισμού αξόνων πολιτικής
- Η πιλοτικού χαρακτήρα αλλά σημαντική συμβολή του έργου Energy For Mayors
- 6 Συντονιστές και 5 Υποστηρικτές του Συμφώνου προωθούν τη πρωτοβουλία σε εθνικό επίπεδο

Η ανάγκη για μία σταθερή δομή υποστήριξης

- **Αδυναμίες των Δήμων**
  - ✓ Έλλειψη τεχνογνωσίας και καθοδήγησης
  - ✓ Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού
  - ✓ Έλλειψη πόρων
  - ✓ Απουσία χρηματοδοτικού κινήτρου
  - ✓ Άλλες προτεραιότητες – Περιορισμοί – Μνημόνια

Αναγκαία ή Οριζόντια υποστήριξη:

- Σε επίπεδο ενημέρωσης αιρετών – στελεχών ΟΤΑ και ευρύτερα του κοινού για τους στόχους του Συμφώνου
- Σε επίπεδο υποστήριξης για την ένταξη στο Σύμφωνο των Δημάρχων Σχέδια σχετικών αποφάσεων έντυπα υποβολής αίτησης κτλ
- Σε επίπεδο σύνταξης, διαβούλευσης και έγκρισης του ΣΔΑΕ
- Σε επίπεδο προγραμματισμού, εφαρμογής και διεκδίκησης πόρων για την υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων

-
- Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
  - Για την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών γιατί η προσπάθεια είναι ταυτόχρονα:
    - ✓ Συλλογική αλλά και ατομική
    - ✓ Στις δημόσιες υποδομές και λειτουργίες αλλά και στην ιδιωτική δραστηριότητα

Πρόταση για τη Δημιουργία Μηχανισμού Υποστήριξης

- Προγραμματική Σύμβαση – Συμφωνία μεταξύ ΥΠΕΚΑ – ΥΠΕΣ – ΚΕΔΕ – ΚΑΠΕ
- Δράσεις υποστήριξης
  - 1) Δημιουργία Help Desk για την υποστήριξη των Δήμων στη προετοιμασία συμμετοχής στο Σύμφωνο, στην εκπόνηση – διαβούλευση του ΣΔΑΕ και την εφαρμογή
  - 2) Δημιουργία προτύπων εντύπων, αποφάσεων για τη διευκόλυνση των Δήμων στο ν' ανταποκριθούν στο ΣτΔ
  - 3) Οδικός χάρτης εκπόνησης διαβούλευσης έγκρισης και υποβολής του ΣτΔ
  - 4) Δημιουργία πλατφόρμας e-learning για τη συνεχή ενημέρωση

-
- 5) Καταγραφή δεδομένων – Βάση δεδομένων με όλα τα ΣΔΑΕ
  - 6) Επεξεργασία στοιχείων και συνολικός προσανατολισμός των ΣΔΑΕ
Σύνδεση με Εθνικής προτεραιότητας και αναζήτηση χρηματοδοτικών εργαλείων
  - 7) Δημιουργία δικτύου υποστηρικτών του Συμφώνου των Δημάρχων
  - 8) Δικτύωση των υπηρεσιακών στελεχών των Υπευθύνων σε κάθε Δήμο για το ΣΔΑΕ
  - 9) Δικτύωση των αιρετών (Δήμαρχοι – Αντιδήμαρχοι) υπευθύνων για το Σύμφωνο των Δημάρχων
  - 10) Δημιουργία εκπαιδευτικών πακέτων για αιρετούς και υπηρεσιακά στελέχη Δήμων
  - 11) Δημιουργία πληροφοριακού – ενημερωτικού υλικού για τους πολίτες και εξειδικευμένο για τη σχολική κοινότητα

-
- 12) Εκπόνηση ενός ειδικού προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε θέματα αειφόρου ενέργειας
  - 13) Οργάνωση Περιφερειακών και εθνικών φόρουμ για τη βιώσιμη αειφόρο ενέργεια
  - 14) Συγκέντρωση – ανάδειξη και επιβράβευση καλών πρακτικών – εφαρμογής των ΣΔΑΕ
  - 15) Ειδικός σχεδιασμός προβολής στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης κεντρικών και αρμόδιων φορέων σε θέματα ενέργειας και αειφόρου ανάπτυξης
  - 16) Αξιοποίηση μέσω link των διαδικτυακών τόπων της ΚΕΔΕ, της ΕΝΑΕ, της ΕΕΤΑΑ, της ΠΕΤΑ, του ΚΑΠΕ, του Local –it και άλλων φορέων της Αυτοδιοίκησης
  - 17) Δημιουργία Περιφερειακού μηχανισμού υποστήριξης με αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και των Αναπτυξιακών εταιρειών (π.χ. ANKO Α.Ε., ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ Α.Ε. , Ενεργειακό Κέντρο Κρήτης κτλ)

Κρίσιμα και κομβικά Σημεία υλοποίησης

- Χρηματοδοτική ενίσχυση για την εκπόνηση των ΣΔΑΕ
Τεχνική Βοήθεια
- Σύνδεση με χρηματοδοτικές γραμμές
- Αξιοποίηση του ΣΕΣ 2014-2020
- Πιλοτικό Σύμφωνο – πιλοτική εφαρμογή
- Ολοκληρωμένα έργα
Το παράδειγμα των Πράσινων Κοινοτήτων
- Παρατηρητήριο υλοποίησης – εφαρμογής ΣΔΑΕ
- Δημιουργία Ενεργειακού Παρατηρητηρίου
Πρόταση ΚΕΔΕ – ΠΕΤΑ

Μία πρόταση με ιδιαίτερη σημασία και σύνδεση με τα ΣΔΑΕ

- Οι Δήμοι και οι φορείς τους είναι μεγάλοι καταναλωτές ενέργειας
- Έλλειμμα συλλογής – τήρησης και επεξεργασίας δεδομένων
- Η ιδέα για το Ενεργειακό Παρατηρητήριο της Αυτοδιοίκησης (ΚΕΔΕ – ΠΕΤΑ)
- Υποβλήθηκε με φορέα τη ΠΕΤΑ για «άτυπη» αξιολόγηση και στη συνέχεια ένταξη στο Ε.Π. ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ
- Π/Υ πρότασης: 1.830.000,00 ευρώ

Υποέργα και δράσεις:

Υποέργο	Ομάδα Εργασιών
Υποέργο 1. Καταγραφή και Αξιολόγηση όλων των σημείων κατανάλωσης Ενέργειας των Δήμων της χώρας – Τεχνική Βοήθεια	Δράση 1.1 Μελέτες Καταγραφής και Αξιολόγησης των σημείων κατανάλωσης Ενέργειας
	Δράση 1.2 Υπηρεσίες Τεχνικής Βοήθειας
Υποέργο2. Σχεδιασμός και Υλοποίηση του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Κατανάλωσης	Δράση 2.1 Προμήθεια και εγκατάσταση Εξοπλισμού
	Δράση 2.2 Σχεδιασμός και λειτουργία Βάσης Δεδομένων για την Ενεργειακή Κατανάλωση
	Δράση 2.3 Σχεδιασμός Υπηρεσιών και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Κατανάλωσης - 2.3.1 Υπηρεσίες Συλλογής και Επεξεργασίας στοιχείων
	Δράση 2.3 Σχεδιασμός Υπηρεσιών και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Κατανάλωσης - 2.3.2 Υπηρεσίες απεικόνισης της Ενεργειακής Κατανάλωσης
	Δράση 2.3 Σχεδιασμός Υπηρεσιών και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Κατανάλωσης - Δράση 2.3.3 Υπηρεσίες ανάλυσης δεδομένων και αυτόματου εντοπισμού επενδυτικών ευκαιριών
	Δράση 2.3 Σχεδιασμός Υπηρεσιών και λειτουργία του Παρατηρητηρίου Ενεργειακής Κατανάλωσης - 2.3.4 Υπηρεσίες παρακολούθησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με βάση την ενεργειακή κατανάλωση

-
- Χρηστικό εργαλείο για την αυτοδιοίκηση, την ΚΕΔΕ και τους φορείς προγραμματισμού
  - Εργαλείο σχεδιασμού πολιτικών αιιφόρου ενέργειας
  - Συνεχής καταγραφή, παρακολούθηση δεδομένων από έργα εξοικονόμησης
  - Δυνητική παρακολούθηση εφαρμογής των ΣΔΑΕ

Ολοκληρωμένος Ενεργειακός Σχεδιασμός στη προγραμματική περίοδο 2014-2020

- Ο Ολοκληρωμένος ενεργειακός σχεδιασμός αποτελεί προσανατολισμό της Ε.Ε. από το 2008
- Οι δράσεις ολοκληρωμένου ενεργειακού σχεδιασμού των Δήμων έχουν την πλήρη θεσμική υποστήριξη της Επιτροπής Περιφερειών
- Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα επενδύσεων υποστηρίζει και χρηματοδοτεί επενδυτικά σχέδια των φορέων της Αυτοδιοίκησης σε τομέα της ενέργειας
- Στη νέα προγραμματική περίοδο οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και ο ολοκληρωμένος ενεργειακός σχεδιασμός αποτελούν τη βάση των τοπικών επενδυτικών και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών
- Προτείνουμε όλοι οι Δήμοι της χώρας να εκπονήσουν το δικό τους ολοκληρωμένο ενεργειακό σχεδιασμό με χρηματοδότηση από τη Τεχνική Βοήθεια του ΕΣΠΑ ή και του ΣΕΣ 2014-2020.

- Ο σχεδιασμός αυτός να ξεπερνά τη τυπική υποχρέωση των Δήμων μελών του Συμφώνου των Δημάρχων και ν' αφορά όλους
- Σε μικρούς Δήμους ή γεωγραφικές ενότητες με κοινά χαρακτηριστικά θα μπορούσε να έχει και Διαδημοτικό χαρακτήρα

Ενδεικτικές Δράσεις Ολοκληρωμένου Ενεργειακού Σχεδιασμού
Δήμων:

– **Παρεμβάσεις εξοικονόμησης Ενέργειας σε :**

A) Κτίρια, Εγκαταστάσεις Δήμου (ΚΑΠΗ, Κοινωνικές Υποδομές, Σχολεία, Αθλητικά Κέντρα, κλπ)

B) Οδοφωτισμός (Εγκατάσταση Λαμπτήρων Εξοικονόμησης Ενέργειας)

Γ) Στόλος Βαρέων Οχημάτων Δήμου (Αναβάθμιση κινητήρα βαρέων οχημάτων)

Δ) Αστικές Αναπλάσεις βιοκλιματικού χαρακτήρα σε πλατείες αλλά και πράσινες στέγες δημοσίων κτιρίων

- **Παρεμβάσεις παραγωγής ανανεώσιμης πηγής Ενέργειας σε Κτίρια – Εγκαταστάσεις (Αθλητικές, Κολυμβητήρια) των Δήμων (Εγκατάσταση Φ/Β στις στέγες επιλεγμένων δημοτικών κτιρίων)**
- **Δράσεις Ενημέρωσης- Εκπαίδευσης- Δημοσιότητας Προσωπικού Δήμων και Πολιτών**

Ημερίδες, Φυλλάδια, Workshop, Διαγωνισμοί Μαθητικοί ή μεταξύ Νοικοκυριών, Παροχή Πληροφοριών από Κοινωνικά Μέσα Δικτύωσης

- Η εφαρμογή του:
  - Θα τονώσει τη τοπική οικονομία και απασχόληση
  - Θα εξοικονομήσει πολύτιμους στην εποχή μας πόρους
  - Θα επιφέρει σημαντικά θεμάτα περιβαλλοντικά αποτελέσματα
- Είναι αναγκαία σήμερα που σχεδιάζονται τα επιμέρους προγράμματα και προτεραιότητες του ΣΕΣ 2014-2020 να υπάρξει διακριτή και συγκεκριμένη χρηματοδοτική «γραμμή» για τους Δήμους που έχουν εκπονήσει τα ΣΔΑΕ και αναζητούν εναγωνίως πόρους για έργα και παρεμβάσεις που υπηρετούν τον θεσμικά εγκεκριμένο και κοινωνικά αποδεκτό αυτό σχεδιασμό.

Σας ευχαριστώ πολύ